

Опоненти європейської інтеграції України традиційно протиставляють наближення України до ЄС – відносинам Києва з Російською Федерацією та Митним союзом. Останнім часом до них долучилися ті політики й експерти, які пропонують Україні залишатися осторонь як від Європейського, так і від Митного союзів. Противників європейського вибору України еднають посилення на «кризу євроінтеграції», очікування «занепаду» і навіть «розпаду» ЄС.

В окресленому контексті вважаємо доцільним нагадати про деякі тенденції та події, пов'язані з рухом ЄС шляхом поглиблення євроінтеграції, аж до поступового створення безпрецедентного для європейської історії феномену демократичної наддержави з відповідними інституціями, можливостями та амбіціями.

Саме з огляду на таку перспективу варто розглядати природу не лише складнощів подальшого розвитку євроінтеграції, а й – змін, які відбуваються в підходах ЄС до розвитку зовнішніх відносин як таких, та відносин з Україною, зокрема.

Адже, попри всю проблематичність цих відносин, важко не помітити стратегічно виваженого руху в напрямі зближення на базі підготовки до підписання Угоди про асоціацію та поглиблену зону вільної торгівлі між Україною та ЄС.

Причому опосередкованою, але досить надійною ознакою можливості успішного завершення цього процесу є невпинне зростання активності Російської Федерації та певних сил усередині України з метою залучення її до Митного союзу або, як мінімум, «замороження» зближення Києва та ЄС.

<...> Європейський Союз продемонстрував здатність до швидкого й масштабного реагування на кризові ситуації, коли у скрутних обставинах та у стислі терміни було прийнято стратегічно важливі рішення, у тому числі пов'язані з подальшим поглибленням євроінтеграції, зокрема, у галузі бюджетної та банківської політики. Світ став свідком того, що ЄС фактично є гарантом економічної безпеки всіх та кожного з його членів і прагне забезпечити стабільність прийнятних для них і ЄС в цілому умов економічного розвитку.

У зв'язку з тим, що економічна безпека стала одним із найважливіших компонентів міжнародної безпеки, формування та реалізація спільної внутрішньої і зовнішньої політики ЄС перетворили його на провідного гравця в забезпеченні стабільності на континенті. Більше того, добровільність делегування з боку держав, які вступили або вступають до ЄС, частини суверенітету спільним органам управління, поряд з іншими чинниками, дає змогу ЄС відігравати нову для сучасної геополітики роль

колективного європейського та світового лідера.

Недавнім прикладом динамізму ЄС та наявності у Брюсселя стратегічного підходу до протидії глобальним викликам стало оприлюднення в лютому 2013 р. у спільній заяві європейських і американських лідерів намірів щодо укладення всеосяжної угоди про торговельно та інвестиційне партнерство між ЄС і США, економіки яких разом формують приблизно половину світового виробництва.

Україна долучилася до євроінтеграційного простору невдовзі після набуття нею незалежності. Причому на розпад колишнього СРСР, Ради Економічної Взаємодопомоги та Варшавського договору і на європейський вибір усіх без винятку членів цих об'єднань, а також колишніх радянських республік Прибалтики, України, Молдови та Грузії, не могло не вплинути послідовне становлення на Європейському континенті демократичної альтернативи примусовому утриманню під безпосереднім управлінням або в зоні контролю Москви.

Показово, що і відлік функціонування ЄС, і прийняття Верховною Радою України Постанови «Про основні напрями зовнішньої політики України», у якій перспективною метою зовнішньої політики України вперше визначено членство у Європейських співтовариствах, припадають на один і той самий рік – 1993.

Проголошення Україною цієї мети та її наступне законодавче закріплення стало свідченням підтримки європейської інтеграції великою європейською країною і, фактично, конкретним внеском України в подальший розвиток цього процесу, із наданням йому справді загальноєвропейського характеру. Стратегічний вибір України стимулює євроінтеграційні прагнення низки інших країн пострадянського простору, що дає можливість ЄС зміцнювати свої позиції в усьому регіоні Східної Європи та Причорномор'я.

Безумовно, вирішення питання про майбутнє членство України в ЄС, як і питання інтеграції інших країн, перебуває на перетині підходів до цього прибічників поглиблення євроінтеграції та розширення ЄС. Водночас «український феномен», з усіма його плюсами та мінусами, виділяється своїм стратегічним виміром.

Зважаючи на великий та різноманітний потенціал України, подальша активізація її участі в процесі європейської інтеграції як одного з його суб'єктів, навіть ще до вступу України в ЄС, в умовах динамічних змін у глобальному «пасьянсі» здатна істотно посилити геополітичну конкурентоспроможність ЄС, зокрема у відносинах з такими сусідами з Євразії, як Росія, Китай та Індія, а також із США.

З іншого боку, з огляду на посилення залежності країн від доступу до участі в глобальних процесах і змінах, інтеграція з ЄС дає змогу Україні отримати реальні можливості для просування через механізми ЄС своїх національних інтересів на європейському та світовому рівнях.

Приклад відносин ЄС із зорієнтованою на членство в ньому Туреччиною переконливо свідчить про переваги, які отримують обидві сторони. Поширення цього досвіду на Україну дасть можливість ЄС доповнити турецьку ще й українською опорою своєї присутності в стратегічно важливому регіоні... *(Горбулін В., Бершеда Є. Україна та стратегічні перспективи Європи: відповідь «євроскептикам» // Дзеркало тижня. Україна (<http://gazeta.dt.ua/internal/ukrayina-ta-strategichni-perspektivi-yevropi-vidpovid-yevroskeptikam-.html>). – 2013. – 17–24.05).*